

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1939 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändring av tullen å borstbindararbeten.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 42, hava herrar *Fast* och *Johanson* i Huskvarna hemställt, att riksdagen ville besluta, att gällande tulltaxa skall i här nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
	Borstbindararbeten:	
	av fiber, gräs, rötter och andra dylika vegetabiliska ämnen:	
1113: 1	med infattning eller montering av järn eller opolerat eller endast målat trä	30: —
1113: 2	med annan infattning eller montering	100: —
	av andra ämnen:	
1114	med infattning eller montering av järn eller opolerat eller endast målat trä; ävensom alla till nr 1113: 1—2 hänförliga moppar och bonborstar, penslar, murar- och målarborstar samt för tekniskt bruk avsedda borstar	100: —
1115	med annan infattning eller montering; ävensom damm- och pudervippor	240: —

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Vid behandlingen av motionen har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen E. Sandquist såsom sakkunnig.

Tulltaxenumren för borstbindararbeten hava i nu gällande tulltaxa följande lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
	Borstbindararbeten:	
1113	av fiber, gräs, rötter och andra dylika vegetabiliska ämnen..... E	15: —
	av andra ämnen:	
1114	med infattning eller montering av järn eller opolerat eller endast målat trä; ävensom alla till nr 1113 ej hänförliga moppar och bonborstar, penslar, murar- och målarborstar samt för tekniskt bruk avsedda borstar	50: —
1115	med annan infattning eller montering; ävensom damm- och pudervippor	120: —

Motionärernas förslag innebär beträffande borstbindararbeten av fiber och andra vegetabiliska ämnen en differentiering av tullen allt efter infattningens art på enahanda sätt som för närvarande gäller i fråga om tullarna å borstbindararbeten av annat borstmateriel. Därest infattningen eller monteringen utgöres av järn eller opolerat eller endast målat trä, föreslås en fördubbling av den nuvarande tullen till 30 kronor för 100 kilogram. För fiberarbeten med annan infattning eller montering skulle enligt förslaget tull utgå med 100 kronor för 100 kilogram.

Jämväl beträffande borstbindararbeten av andra ämnen än de nu nämnda föreslås en fördubbling av för närvarande gällande tullsatser.

I motionen har framhållits, hurusom de nuvarande tullsatserna å borstbindararbeten varit oförändrat gällande ända sedan början av 1890-talet, under det att samtidigt prisläget samt tillverknings- och konkurrensförhållanden för borstbinderinäringens alster undergått stora förändringar, varigenom konkurrensen från utlandet blivit allt mera besvärande för de inhemska tillverkarna. Särskilt anmärkningsvärd vore den under de senaste fem åren inträdda kraftiga ökningen av importen från Japan. För att bereda de svenska fabrikerna möjlighet att med större framgång än hittills upptaga konkurrensen med utlandet, ansåge motionärerna en höjning över lag av de nuvarande tullsatserna med omkring 100 % erforderlig. Då emellertid behovet av en tullhöjning enligt motionärernas uppfattning gjorde sig särskilt starkt gällande för sådana nu till tulltaxenr 1113 hänförliga fiberborstar, som hava infattning av annan metall än järn eller av lackerat eller fernissat trä, ansåge motionärerna, att dylika borstar borde beläggas med samma tull som enligt motionärernas förslag skulle utgå för borstar fallande under tulltaxenr 1114.

Införseln till Sverige av under tulltaxenr 1113, 1114 och 1115 hänförliga artiklar uppgick under åren 1930 samt 1933—1937 till följande kvantiteter och värden:

Tulltaxe- nr	1930		1933		1934		1935		1936		1937	
	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.	ton	1,000 kr.
1113	29.6	74	21.1	46.7	26	58	23.7	65.5	28.1	84.5	33.5	104
1114	76.2	580.2	49.4	350.7	50.5	367.2	55.3	434	72.7	560.7	81.3	638
1115	78.2	825.3	65.7	638.8	68.5	790.6	79.5	881.6	84.8	853.5	104.4	1,031.8

De preliminära införselsiffrorna för år 1938 utvisa för ifrågasvarande tulltaxenr följande kvantiteter och värden:

Tulltaxe- nr	ton	1,000 kr.
1113	49.9	138
1114	79	604.8
1115	91.9	865.1

Tillverkningen inom landet av borstbindararbeten uppgick under åren 1930 och 1933—1937 till följande värden (1938 års siffra ännu icke tillgänglig):

1930	1933	1934	1935	1936	1937
1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.	1,000 kr.
3,652.4	3,316.2	4,139.5	4,747.4	4,989.6	5,994.5

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet mottagit ett av *kommerskollegium* och *generaltullstyrelsen* gemensamt afgivet utlåtande den 1 mars 1939. Vid utlåtandet hava fogats yttranden av handelskamrarna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Jönköping ävensom från Sveriges grossistförbund.

De från näringsorganisationerna inkomna yttrandena giva uttryck åt olika uppfattningar rörande behovet av de föreslagna tullhöjningarna.

Stockholms handelskammare avstyrker en höjning av de ifrågavarande tullsatserna. Med hänsyn till att en av de viktigare till tulltaxenr 1114 hänförliga artiklarna, nämligen penslar, vid tillverkning inom landet har att bära en tullkostnad av 55 å 75 öre per kilogram å de till penslarna erforderliga metallringarna, som icke vore föremål för inhemsk tillverkning, har handelskammaren ifrågasatt, huruvida icke möjligen penselindustrien kunde beredas en lättnad genom en tullnedsättning å metallringarna.

Handelskammaren i Göteborg har likaledes avstyrkt en tullhöjning å ifrågavarande artiklar.

Skånes handelskammare har med stöd av införskaffade upplysningar rörande en del vanliga typer av borstar väl funnit det nuvarande tullskyddet i allmänhet vara lågt samt i flera fall otidsenligt och otillräckligt. Då emellertid för ett bedömande av hithörande frågor krävdes tillgång till ett mera omfattande material än som förebragts, har handelskammaren ansett sig böra förorda, att frågan göres till föremål för särskild utredning.

Smålands och Blekinge handelskammare anser, att de svenska tillverkarna av borstbindararbeten böra beredas visst skydd mot tilltagande utländsk konkurrens och tillstyrker därför, att en höjning av tullsatserna å borstbindararbeten kommer till stånd.

Sveriges Grossistförbund har som sin uppfattning uttalat, att det nuvarande tullskyddet på ifrågavarande område finge — med undantag för de i motionen till tulltaxenr 1113: 2 hänförliga fiberborstarna — anses vara väl avvägt. I anslutning härtill har förbundet ansett sig kunna förorda en måttlig tullhöjning beträffande sistnämnda borstar men i övrigt avstyrkt det framlagda förslaget.

Kommerskollegium och *generaltullstyrelsen* hava framhållit, att import- och tillverkningsstatistiken för borstbindararbeten utvisa en på senare år

betydligt stegrad konsumtion av borstar inom landet, beroende på ökad köpkraft men uppenbarligen även på ett av den förbättrade hygienien föranlett ökat konsumtionsbehov. Efter att hava påpekat att en jämförelse mellan import- och tillverkningsvärden gäve vid handen, att den inhemska industriens alster under denna konsumtionsökning lyckats väl hävda sig i förhållande till importvarorna samt att de svenska industriföretagen i vissa fall även utsträckt sin tillverkning till borsttyper, som tidigare icke framställts inom landet, hava ämbetsverken bland annat anfört följande:

»Tulltaxenumren för borstar omfatta givetvis artiklar av mycket växlande kvaliteter och värden. Under sådana förhållanden är det uppenbart, att de nuvarande viktullarna, även om de kunna anses vara tillräckliga för artiklar av enklare slag, dock i fråga om artiklar i dyrbarare utförande komma att lämna ett förhållandevis ringa tullskydd. Av de inhämtade yttrandena synes också framgå, att den nuvarande låga tullbeskattningen i huvudsak skulle hänföra sig till borstar av prima material och utförande. Redan medelkvaliteterna synas utvisa ett förbättrat tullskydd, och i fråga om enklare borsttyper torde de nuvarande tullarna få anses giva den inhemska industrien ett fullt tillräckligt skydd. De av motionärerna anförda exemplen på nuvarande tullskydd å anstrykningspenslar, rakborstar och klädesborstar uppgivas omfatta endast relativt dyrbara kvaliteter och synas därför i förevarande avseende icke kunna tilläggas någon större allmängiltighet.

Av det ovan sagda framgår, att man icke genom en allmän höjning av tullsatserna synes kunna uppnå en tillfredsställande reglering på ifrågavarande område. Det är antagligt, att den av motionärerna föreslagna fördubblingen av tullsatserna skulle mycket hårt drabba flertalet grövre borstar, bland annat enklare fiberborstar och tekniska borstar i allmänhet. En rättvis tullbeskattning torde därför endast kunna vinnas genom en mera vittgående differentiering av tullsatserna, än vad för närvarande är fallet. Möjligheterna för genomförandet av en dylik differentiering ävensom avvägning av de tullsatser, som böra ifrågakomma, kunna emellertid icke bedömas enbart på grund av det material, som nu stått ämbetsverken till buds. Prövningen av den ifrågasatta generella höjningen av tullsatserna på området torde därför enligt ämbetsverkens åsikt böra få anstå i avvaktan på en allmän revision av borstbinderiindustriens tullskydd.

Såsom i det föregående nämnts hava motionärerna särskilt framhållit behovet av en höjning av tullsatsen å sådana till nr 1113 hänförliga fiberborstar, som hava infattning av annan metall än järn eller av lackerat eller fernissat trä, och i anslutning härtill föreslagit en tullhöjning från nuvarande 15 till 100 kronor för 100 kilogram. Ökningen i tullskyddet skulle i främsta rummet åsyfta toalettborstar och klädesborstar med borstmateriel av vegetabilisk fiber och infattning av i färger lackerat eller polerat trä. Dessa typer av borstar skulle enligt motionärernas uppgift hava blivit synnerligen efterfrågade på den svenska marknaden. Då den nuvarande tullsatsen av 15 kronor för 100 kilogram torde få anses vara ganska låg, kunde möjligen ifrågasättas, huruvida icke redan nu en måttlig tullhöjning borde införas för dessa borstar. Enligt ämbetsverkens uppfattning synes det emellertid knappast sannolikt, att den ifrågavarande importen antagit någon större omfattning.»

Under åberopande av vad i utlåtandet anförts hava ämbetsverken avstyrkt bifall till motionen.

En jämförelse mellan de sammanlagda införselkvantiteterna för samtliga till tulltaxenr 1113—1115 hänförliga slag av borstbindararbeten under vartdera av de ur konjunktursynpunkt något så när likställda åren 1930 och 1937 utvisar, att importen av dylika varor undergått en viss, ehuru icke särskilt framträdande ökning. Medan sålunda den totala införseln under år 1930 utgjorde 184 ton, uppgick den år 1937 till 219.2 ton motsvarande en stegring i importen av omkring 19 procent. De sålunda införda kvantiteterna hade ett värde av i runda tal 1,480,000 respektive 1,773,000 kronor, vilket innebär en ökning av ungefär 20 procent. Samtidigt har emellertid värdet av den inhemska produktionen stigit från 3,652,000 till 5,995,000 kronor eller med mer, än 64 procent. Av de sålunda anförda siffrorna framgår, att den svenska borstbinderiindustrien såsom helhet betraktad lyckats väl hävda sig i den utländska konkurrensen, vilket även bestyrkes därav, att den kunnat utsträcka sin tillverkning till tandborstar och andra finare toalettborstar, som tidigare icke varit föremål för inhemsk framställning. Under sådana förhållanden och då den begärda tullförhöjningen skulle kunna leda till ogynnsamma konsekvenser i handelspolitiskt avseende, finner utskottet sig icke kunna tillstyrka bifall till motionen. Utskottet har emellertid vid behandlingen av föreliggande motion funnit anledning uppmärksamma, att den nuvarande differentieringen av tullarna å borstbindararbeten icke är tillfredsställande och att tullsatserna i fråga äro i behov av en bättre avvägning sins emellan med hänsyn till varornas olika kvaliteter och värden. Detta gäller bland annat med avseende å sådana till tulltaxenr 1113 hänförliga borstar, som hava borstmaterial av fiber och äro försedda med infattning av annan metall än järn eller av lackerat eller fernissat trä. Tullen å nämnda borstar synes icke stå i lämplig proportion till tullarna å övriga slag av borstbindararbeten. Då frågan om en lämpligare differentiering av tullarna å borstbindararbeten väsentligen är av tullteknisk natur, förutsätter utskottet, att detta spörsmål upptages till behandling vid den nu pågående tekniska revisionen av tulltaxan.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 42 av herrar Fast och Johanson i Huskvarna, om ändring av tullen å borstbindararbeten, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 mars 1939.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bär*, friherre *Lagerfelt*, *Wahlmark*, *Sjödahl*, *Elon Andersson*, *Robert Berg*, *Sylwan*, *Egnell*, *Franzon* och *Bondeson*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Lövgren*, *Olsson* i Gävle, *Ericson* i Boxholm, *Johanson* i Huskvarna, *Werner* i Hultsfred, *Hammarlund*, *Persson* i Undersvik, *Lundell* och *Olsson* i Kullenbergstorp.

Reservation

av herr *Johanson* i Huskvarna.